

På grund af hvad sålunda blifvit anført får jag vördsamt hemställa, att Riksdagen ville besluta, att Kongl. Maj:t och kronans omförmälda fordran af ersättning för förlust i följd af merbemälda arrendekontrakt den 24 November 1865, må varda afskrifven.

Stockholm den 27 Januari 1886.

Aug. Peterson.

N:o 104.

Af Herr **O. N. Wagenius**: *Om afsättande, under förutsättning af Riksdagens bifall till väckta förslag om införseltull å spannmål, af en fond för bildande af olycksfalls- samt ålderdomsförsäkringsanstalter för arbetare m. fl.*

Då frågan om införseltull å lifsmedel detta år antagligen kommer att föreläggas Riksdagens pröfning, och det ej är möjligt att förutse, hvilken lösning denna fråga kommer att få, blir det för hvar och en riksdagsman, som ej har annat intresse, än att det helas, såväl som den enskildes bästa må tillgodoses, en nödvändighet att göra sig den frågan: huru skola sådana tullar kunna införas med bevarande af allas sannskyldiga intressen och rätt?

Klart är då, att tullar å lifsförnödenheter komma, i första hand åtminstone, att fördyra lefnadskostnaderna för den klass af medborgare, som i vanlig mening räknas till de mindre bemedlade arbetarne. Och lika litet som jag kan underkänna vigten af denna anmärkning ifrån deras sida, som motsätta sig införandet af lifsmedelstullar, lika litet kan

jag dölja för mig, att åsättandet af sådana tullar, skall ibland denna arbetareklass uppväcka ett till en viss grad berättigadt missnöje. Om likväl Riksdagen, för att rädda landets viktigaste näring ifrån att duka under i den täflingsstrid, hvori den nu är försatt, med andra bättre lottade länder, skulle finna sig nödsakad att införa tullskydd för jordbruks- och möjligen för andra viktiga inhemska näringsalster, så synes rättvisan emot de andra ofvannämnda samhällsklasserna fordra, att man bereder dem någon ersättning för de genom tullskyddet för dem ökade lefnadskostnaderna.

Huru skall denna ersättning beredas? Genom nedsättning af tullarne å t. ex. kaffe och socker? Mig förefaller detta vara detsamma som att räcka en bräcklig leksak åt ett barn, som hungrar, för att komma det att glömma sin hunger. För min del anser jag, att en sådan ersättning skulle kunna gifvas i en varaktigare och, så att säga, solidare form, genom att anslå den inkomst som statskassan genom dessa tullar komme att erhålla och som med statsverkets närvarande tillstånd ej torde vara behöflig för fyllande af andra nödvändiga statsbehof, till bildandet af en fond, som skulle utgöra grundlaget för inrättandet af en anstalt för olycksfallsförsäkring samt möjligen för ålderdomsunderstöd till förmån för arbetare så i stad som på landet.

Ehuru frågan om en sådan försäkrings- och understödsanstalt hos den komité, som utaf Kongl. Maj:t blifvit tillsatt för utredandet af den samma ej ännu lärer humnit så långt att man från regeringens sida kan vänta någon framställning i ämnet, så torde det likväl vara klart, att frågan, en gång väckt, kräfver sin lösning, och detta i den lugna samhällsutvecklingens intresse, samt att den för sin lösning kräfver betydande uppostringar från statens sida. Och är frågan af denna betydelse, så tål den äfven att i finansielt hänseende förberedas, och dess framgång i afgörandets stund skall vara försäkrad i samma mån, som de finansiella svårigheterna äro på förhand undanröjda.

Jag får därför vördsamt föreslå,

att för den händelse Riksdagen skulle komma att besluta åsättande af införseltullar å spannmål, mjöl och andra lifsförnödenheter, den behållning, som derigenom tillfaller statskassan, skall afsättas till en fond för bildandet af en olycksfallsförsäkrings- samt en ålderdomsunderstödsanstalt för *svenska* arbetare såväl i stad som å landet, samt möjligen för mindre be-

medlade personer i allmänhet inom riket, hvilka icke af publika eller enskilda kassor hafva sin försörjning på ålderdomen betryggad.

Och då afseende på denna motion endast under nyss angifna förutsättning kan ifrågakomma, anhåller jag, att den först efter tullfrågans afgörande hos Riksdagen måtte af vederbörande Utskott behandlas.

Stockholm den 27 Januari 1886.

O. N. Wagenius.

N:o 105.

Af Herr **E. G. Fredholm** i Saleby: *Om ändring af 10 kap. 9 § Handelsbalken.*

Det har varit en tid, fastän mycket länge sedan, då hvar och en i borgerligt hänseende måst lita på sig sjelf och endast i nödens tid, under sjukdom eller annan omständighet blifvit tvingad att anropa andras hjälp för det dagliga uppehållet.

Ett karaktersdrag i det svenska folklynnet har i det längsta bibehållits i den riktning, att genom idoghet, sparsamhet och redlighet i handel och vandel göra sig förtjent af förtroende och såmedelst för sin framtida existens blifvit så att säga »sin egen lyckas smed».

En person, som på sin hemtrakt genom eget arbete och ordentlighet i lefnadsvanor gjort sig känd för goda egenskaper i det hänseendet, kunde, vid förefallande behof, exempelvis vid inköp af någon jordlägenhet eller nödiga inventarier för inrättande af ett eget hem,